

30.3.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen talousvaliokunnassa 31.3.2021

**M 5/2021 vp: Valtioneuvoston asetus ravitsemisliikkeiden aukiolon
väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi**

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston asetuksesta ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta, jonka tavoitteena on yhdessä muiden rajoitustoimenpiteiden kanssa tukahduttaa viruksen leviäminen yhteiskunnassa, suojella riskiryhmään kuuluvia ihmisiä sekä turvata terveydenhuollon kantokyky.

Järeät tukahduttamistoimet vaikuttavat merkittävästi yritysten väliseen kilpailuun, markkinoiden toimintaan ja kuluttajien asemaan. Toimet ovat kuitenkin perusteltuja taudin leviämisen estämiseksi ja kansalaisten suojelemiseksi. Onnistuneilla rajoituksilla voidaan lyhentää kriisin pituutta ja lieventää sen voimakkuutta. Tämä myös edistää markkinoiden toimivuutta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä arvioituna. Lisäksi on huomattava, että on hyvin vaikeaa ottaa käyttöön vain sellaisia toimia, jotka eivät joissakin tilanteissa vääristäisi yritysten kilpailua ja häittäisi markkinoiden toimintaa, sillä ollakseen tehokkaita rajoitusten tulee vaikuttaa merkittävästi ihmisten käyttäytymiseen.

Tautitilanteen vakavuus vaihtelee alueittain, minkä vuoksi on perusteltua, että asetuksessa säädettävät rajoitukset koskevat vain niitä alueita, joilla katsotaan tautitilanteen niitä edellyttävän. Kilpailun ja markkinoiden toimivuuden kannalta on toivottavaa, että yritysten väliset kilpailuasetelmat vääristyisivät rajoitusten vuoksi mahdollisimman vähän. Tässä tapauksessa alueittain vaihtelevista toimista koituvaa kilpailuvääristymää lieventää kuitenkin se seikka, että ravitsemusliikkeiden välinen kilpailu on tyypillisesti paikallista. Lisäksi tätä uhkaa pienentää se, että toimet ovat ajallisesti rajattuja. On perusteltua kehittää kustannustukea niin, että sen avulla voidaan estää merkittävää osaamispääoman tuhoutumista yrityksissä.

Miika Heinonen
ekonomisti